

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 663/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť B. B., zastúpeného spoločnosťou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, v mene ktorej koná konateľ a spoločník JUDr. Michal Krutek, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a 2, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a 2 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazmi Okresného súdu Trenčín sp. zn. OS TN-V-122/2012-Ntt-4 z 24. mája 2012, sp. zn. OS TN-V-260/2012-Ntt z 19. novembra 2012 a sp. zn. OS TN-V-11/2013-Ntt-4 z 18. januára 2013, príkazom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. OS PB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo 14. februára 2013, príkazom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom sp. zn. ORPZNM-V-56/2013-KP z 20. februára 2013, rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2 T 73/2013 z 12. júla 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 73/2013 z 28. augusta 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 17/2014 z 21. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2014 doručená sťažnosť B. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2, základného práva na listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s trestnoprávnou zásadou nebyť stíhaný inak len na základe zákona vyplývajúcou z čl. 7 ods. 1 a 2 a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazmi Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. OS TN-V-122/2012-Ntt-4 z 24. mája 2012, sp. zn. OS TN-V-260/2012-Ntt z 19. novembra 2012 a sp. zn. OS TN-V-11/2013-Ntt-4 z 18. januára 2013, príkazom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. OS PB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo 14. februára 2013, príkazom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ORPZNM-V-56/2013-KP z 20. februára 2013, rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 73/2013 z 12. júla 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 73/2013 z 28. augusta 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 17/2014 z 21. júla 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Východiskom postupu okresného súdu pri posúdení viny (zavinenia) sťažovateľa bolo vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktoré sťažovateľ učinil na hlavnom pojednávaní okresného súdu v predmetnej trestnej veci. Vzhľadom na uvedené okresný súd vykonal

dokazovanie len čo sa týka uloženia trestnoprávnej sankcie, pričom uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 3 To 73/2013 z 28. augusta 2013 rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 73/2013 z 12. júla 2013 vo výroku o treste a uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov nepodmienečne. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tdo 17/2014 z 21. júla 2014 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Trestné stíhanie sťažovateľa v predmetnej trestnej veci bolo začaté uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva sp. zn. ČVS: ORP-65/OEK-NM-2012 zo 14. marca 2012 a v rámci prípravného konania boli vykonané aj viaceré úkony podľa piateho oddielu štvrtej hlavy Trestného poriadku. Ako sám sťažovateľ udáva, „*Príkazom OSTN-V-122/2012-Ntt-4 zo dňa 24.05.2012 bol sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Trenčín vydaný príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 113 Tr. por., príkazom OS-TN-V-260/2012-Ntt zo dňa 24.05.2012 sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Trenčín vydaný príkaz na predĺženie odpočúvania a záznam telekomunikačnej prevádzky a príkazom OS-TN-V-11/2013-Ntt-4 zo dňa 18.01.2013 sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Trenčín vydaný príkaz na predĺženie odpočúvania a záznam telekomunikačnej prevádzky, všetky a na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odbor kriminálnej polície, oddelenie 1 ekonomickej kriminality, Nové Mesto nad Váhom pod č. ČVS: ORP-65/OEK-NM-2012, zo dňa 14.3.2012, bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por.*

Príkazom ORPZNM-V-56/2013-KP zo dňa 20.02.2013 bol vyšetrovateľom PZ vydaný príkaz na prehliadku iných priestorová pozemkov podľa § 101 ods. 1 Tr. por.

Príkazom OSPB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo dňa 14.02.2013 bola sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Považská Bystrica nariadená domová prehliadka podľa § 100 ods. 1 Tr. por.“.

4.1 Sťažovateľ v podanej sťažnosti brojil proti už citovaným jednotlivým príkazom, poukazujúc na ich nedostatočné, resp. absentujúce odôvodnenie, v dôsledku čoho ich považuje za nepreskúmateľné. V podstatnom sťažovateľ uvádza:

„Sťažovateľ je toho názoru, že príkaz OSPB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo dňa 14.02.2013 podľa § 100 ods. 1 Tr. por. nespĺňa obsahové náležitosti odôvodnenia vyžadované § 100 ods. 1 Tr. por. Vzhľadom na túto skutočnosť považuje sťažovateľ predmetný príkaz za nepreskúmateľný nakoľko nedáva ani základné odpovede na dôvodnosť podozrenia, že v danej nehnuteľnosti sa nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie.

Sťažovateľ je toho názoru, že príkazy OSTN-V-122/2012-Ntt-4 zo dňa 24.05.2012, OS-TN-V-260/2012-Ntt zo dňa 24.05.2012 a OS-TN-V-II/2013-Nti-4 zo dňa 18.01.2013 nespĺňajú obsahové náležitosti odôvodnenia vyžadované § 115 ods. 3 Tr. por. Vzhľadom na túto skutočnosť považuje sťažovateľ predmetné príkazy za nepreskúmateľné nakoľko nedávajú ani základné odpovede na dôvodnosť podozrenia, že práve prostredníctvom odpočúvania a záznamu telekomunikačných činností budú zistené skutočnosti významné pre trestné konanie.

Sťažovateľ je toho názoru, že príkaz ORPZNM-V-56/2013-KP zo dňa 20.02. nespĺňa obsahové náležitosti odôvodnenia vyžadované § 101 ods. 1 Tr. por. Vzhľadom na túto skutočnosť považuje sťažovateľ predmetný príkaz za nepreskúmateľný nakoľko nedáva ani základné odpovede na dôvodnosť podozrenia, že práve v príkaze uvedenom motorovom vozidle sa nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie.“

4.2 V ďalšej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukazuje na všeobecné znenie skutkovej vety, teda na popis skutku, ktorého sa mal dopustiť a za ktorý bol aj právoplatne odsúdený, pričom jeho vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo jediným usvedčujúcim dôkazom, k čomu dôvodí, že „V prípade, ak sa podstatná časť skutku, ktorého sa... vyhlásenie týka opiera len o neurčité a všeobecné vymedzenia okolností jeho spáchania, a za situácie, že jediným usvedčujúcim dôkazom obžalovaného je jeho všeobecné a neurčité priznanie, nemal by súd takéto vyhlásenie prijať a vykonať dokazovanie za účelom objasnenia skutkových okolností prípadu ako aj ustálenia právnej kvalifikácie.“. Zároveň dodáva, že «Akceptovanie hore uvedeného postupu by znamenalo, že prostredníctvom inštitútu „vyhlásenia viny“ je možné obžalovaného odsúdiť za skutok v ľubovoľnom znení a bez rešpektovania výsledkov dokazovania prípravného konania.».

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol „... Ústavnému súdu SR aby rozhodol, že

I. Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo nullum crimen sine lege nulla poena sine lege podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. 4 Tdo 17/2014 zo dňa 21.07.2014 porušené bolo.

II. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 4 Tdo 17/2014 zo dňa 21.07.2014 sa zrušuje a Najvyššieho súdu SR sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol a sťažovateľ sa z výkonu trestu odňatia slobody okamžite prepúšťa.

III. Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo nullum crimen sine lege nulla poena sine lege podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. 4 Tdo 17/2014 zo dňa 21.07.2014. Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T 73/2013 zo dňa 12.07.2013 a Krajského súdu Trenčín 3To 73/2013 zo dňa 28.08.2013 porušené bolo.

IV. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 4 Tdo 17/2014 zo dňa 21.07.2014, rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T 73/2013 zo dňa 12.07.2013 a rozhodnutie Krajského súdu Trenčín 3To 73/2013 zo dňa 28.08.2013 sa zrušuje a Okresnému súdu Trenčín sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol a sťažovateľ sa z výkonu trestu odňatia slobody okamžite prepúšťa.

V. Právo sťažovateľa na ochranu domovej slobody podľa čl. 21 ods. 1 a ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 a ods. 2 dohovoru a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru príkazom Okresného súdu Považská Bystrica príkazom OSPB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo dňa 14.02.2013 porušené bolo.

VI. Príkaz Okresného súdu Považská Bystrica OSPB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013 zo dňa 14.02.2013 sa zrušuje.

VII. Právo sťažovateľa na ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností podľa čl. 22 ods. 1 a ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 a ods. 2 dohovoru a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru príkazom Okresného súdu Trenčín OSTN-V-122/2012-Ntt-4 zo dňa 24.05.2012 porušené bolo.

VIII. Príkaz Okresného súdu Trenčín OSTN-V-122/2012-Ntt-4 zo dňa 24.05.2012 sa zrušuje.

IX. Právo sťažovateľa na ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností podľa čl. 22 ods. 1 a ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 a ods. 2 dohovoru a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru príkazom Okresného súdu Trenčín OS-TN-V-260/2012-Ntt zo dňa 24.05.2012 porušené bolo.

X. Príkaz Okresného súdu Trenčín OS-TN-V-260/2012-Ntt zo dňa 24.05.2012 sa zrušuje.

XI. Právo sťažovateľa na ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností podľa čl. 22 ods. 1 a ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 a ods. 2 dohovoru a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru príkazom Okresného súdu Trenčín OS-TN-V-11/2013-Ntt-4 zo dňa 18.01.2013 porušené bolo.

XII. Príkaz Okresného súdu Trenčín OS-TN-V-11/2013-Ntt-4 zo dňa 18.01.2013 sa zrušuje.

XIII. Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Nové Mesto nad Váhom ORPZNM-V-56/2013-KP zo dňa 20.02.2013 porušené bolo.

XIV. Rozhodnutie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Nové Mesto nad Váhom ORPZNM-V-56/2013-KP zo dňa 20.02.2013 sa zrušuje.

XV. Vyšetrovateľovi Okresného riaditeľstva PZ Nové Mesto nad Váhom, dozorujúcemu prokurátorovi Krajskej prokuratúry Trenčín a Okresnému súdu Trenčín sa prikazuje vyradiť a zničiť všetky záznamy o komunikácii sťažovateľa s tretími osobami prostredníctvom odpočúvaného telefónneho prístroja na základe hore uvedených príkazov.

XVI. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,-eur, ktoré je povinný Najvyšší súd SR vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XVII. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,-eur, ktoré je povinný Okresný súd Trenčín vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XVIII. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- eur, ktoré je povinný Krajského súdu Trenčín vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XIX. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia..., ktoré je povinný Najvyšší súd SR, Okresný súd Trenčín a Krajského súdu Trenčín spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľom...“.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa v predošlom období so svojou trestnou vecou obrátil sťažnosťou na ústavný súd, ktorý sťažnosť uznesením sp. zn.

III. ÚS 485/2013 z 29. októbra 2013 odmietol z viacerých dôvodov, a to vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu z dôvodu nedostatku svojej právomoci, keďže „... na preskúmanie rozsudku okresného súdu... bol v prvom rade povolaný krajský (druhostupňový) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu...“, voči napadnutému rozhodnutiu krajského súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, nakoľko „Ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi námietkami sťažovateľa a rozsudkom krajského súdu“. Vo vzťahu k jednotlivým úkonom realizovaným podľa piateho oddielu štvrtej hlavy Trestného poriadku v rámci prípravného konania v nadväznosti na totožnú argumentačnú líniu sťažovateľa ústavný súd skonštatoval, že „Ústavný súd v obdobných prípadoch (I. ÚS 274/05, III. ÚS 80/08, III. ÚS 180/2010) vyslovil, že uvedené príkazy, ktoré sú zásahom do práva na súkromie, práva na nedotknuteľnosť obydlia či práva na listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ, sú ako dôkazný prostriedok preskúmateľné v rámci trestného konania. Dotknutá osoba môže v trestnom konaní pred súdom namietat' nezákonnosť takéhoto dôkazného prostriedku a z toho vyplývajúcu nepoužiteľnosť dôkazu, ale len pri súčasnom splnení dvoch podmienok, a to trestná vec musí dospieť do štádia súdneho konania a dotknutá osoba musí byť stranou v trestnom konaní či už ako obžalovaná, alebo ako poškodená. Zároveň to znamená, že ochrana zo strany trestného súdu vôbec neprichádza do úvahy v prípadoch, ktoré sa pred trestný súd vôbec nedostanú, ale ani v prípadoch takých dotknutých osôb, ktoré nie sú stranami v trestnom konaní.

... sťažovateľ sa ako obvinený a neskôr ako obžalovaný mohol v rámci hlavného pojednávania na okresnom súde brániť a uvádzať skutočnosti, ktoré by ho zbavovali viny. V tejto súvislosti mal možnosť poukázať na nedostatky v dôkazoch či na nezákonnosť dôkazov, na ktorých sa zakladala jeho vina. Naopak, sťažovateľ takúto možnosť nevyužil, ale ku skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, sa priznal v plnom rozsahu. Keďže okresný súd toto vyhlásenie sťažovateľa prijal, v zmysle Trestného poriadku sa dokazovanie v otázke viny neuskutočnilo. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ odvolaním nenapadol rozsudok okresného súdu v tejto časti, ale len vo vzťahu k výroku o treste, a preto krajský (odvolací) súd nemohol v tomto smere reparaovať prípadné procesné nedostatky v predchádzajúcom postupe orgánov verejnej moci a okresného súdu.

...

Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Podstatu tohto princípu však sťažovateľ opomenul, keď pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyužil možnosti, ktoré mu ponúka zákon a pred okresným súdom a krajským súdom nenamietal dôkazy použité v rámci trestného konania. Namiesto toho urobil vyhlásenie o svojej vine, ktorého následkom bola nemožnosť využitia ďalších riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov [okrem prípadu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Táto okolnosť vylučuje ingerenciu ústavného súdu v danej veci.“.

II.A

**K namietanému porušeniu práv podľa čl. 21 ods. 1 a 2 a podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy
a práva podľa čl. 8 ods. 1a 2 dohovoru príkazmi okresného súdu
sp. zn. OS TN-V-122/2012-Ntt-4 z 24. mája 2012, sp. zn. OS TN-V-260/2012-Ntt
z 19. novembra 2012 a sp. zn. OS TN-V-11/2013-Ntt-4 z 18. januára 2013,
príkazom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. OS PB-V-3-1/2013-0Tp-252/2013
zo 14. februára 2013 a príkazom okresného riaditeľstva
sp. zn. ORPZNM-V-56/2013-KP z 20. februára 2013**

9. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio

inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

10. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí okrem iného konštatoval:

„Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa ods. 1 písm. a/ až písm. e/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Z obsahu predloženého spisu a povahy obvineným vytykaných nedostatkov, ktorými sú podľa jeho názoru naplnené ním uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. spoľahlivo vyplýva, že tieto boli obvinenému známe už v pôvodnom konaní a obvinený ich nenamietol ani v priebehu prípravného konania či hlavného pojednávania, ani v podanom odvolaní alebo v konaní pred odvolacím súdom. Práve naopak, k spáchaniu skutku sa v prítomnosti obhajcu pred vyšetrovateľom a sudcom pre prípravné konanie, ktorý rozhodoval o väzbe obvineného, senátom okresného súdu na verejnom zasadnutí 3. júla 2013 priznal v celom rozsahu, uviedol, že tento od roku 2012 spáchal asi päť krát, aby si týmto spôsobom zadovážil peniaze, pretože mal za to sľúbených 400 € a svoje konanie oľutoval. Navyše na hlavnom pojednávaní 12. júla 2013 urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. (vyhlásenie obvineného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe), ktoré okresný súd podľa § 257 ods. 6 Tr. por. prijal. V písomnom odvolaní podanom prostredníctvom obhajcu (na hlavnom pojednávaní sa obvinený nevyjadril či voči rozsudku podáva odvolanie) obvinený namietol napadnutý rozsudok výlučne len vo výroku o treste uloženom okresným súdom, ktorý so zreteľom na svoj postoj k spáchanej trestnej činnosti považoval za neprímerane prísny a na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obhajcovia obvineného len poukázali na dôvody podaného odvolania a obvinený sa k ich odvolaniu a odvolacím návrhom pripojil.

Z tohto dôvodu v súlade s ustanovením § 371 ods. 4 Tr. por. najvyšší súd existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por. neskúmal a svoju

prieskumnú povinnosť zameral len na obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.“

11. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenou uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03 a III. ÚS 201/04). Z príloh podanej sťažnosti vrátane citovanej časti z napadnutého rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu predloženú ústavnému súdu neuplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi (prvostupňovým a odvolacím súdom, pozn.), a to aj napriek výslovným odporúčaniam ústavného súdu, tak ako to explicitne vyplýva z citovanej časti uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 485/2013 z 29. októbra 2013 (pozri bod 8, pozn.) a ako to sťažovateľovi vytkol aj najvyšší súd v príslušnej časti svojho napadnutého rozhodnutia (pozri bod 10, pozn.). Táto skutočnosť je dôvodom odmietnutia predmetnej sťažnosti v tejto jej časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím okresného súdu

12. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol...

13. Ústavný súd v predmetnej veci zistil, že vo vzťahu k sťažovateľom napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu už ústavný súd rozhodol, a to svojím uznesením sp. zn. III. ÚS 485/2013 z 29. októbra 2013 odmietnutím z dôvodu nedostatku svojej právomoci vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu (pozri bod 8,

pozn.). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd by mal opätovne konať a rozhodovať vo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť odmietol pre jej neprípustnosť [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

II.C

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu a najvyššieho súdu

14. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

18. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

19. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí ďalej uvádza:

„Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Potrebné je však uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Z dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu a z rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý mu predchádzal, vyplýva znenie skutkovej vety tak, ako je uvedené v úvodnej časti odôvodneniu tohto uznesenia. Z jej obsahu spoľahlivo vyplýva, že obsahuje všetky zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pretože neoprávnene kúpil, predal a prechovával po akúkoľvek dobu omamnú látku a čin spáchal vo väčšom rozsahu.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody uplatnené v dovolaní podanom obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. v posudzovanom prípade pre zákonnú prekážku nemožno skúmať a dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. splnený nebol a preto dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.“

20. Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 73/2013 z 28. augusta 2013 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť tohto rozhodnutia:

«Obžalovaný... v písomnom odôvodnení odvolania prostredníctvom obhajkyne namietal správnosť napadnutého rozsudku len vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, ktorý považoval za neprimerane prísny s poukazom na jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti, na jeho vyhlásenie o vine, ktoré podľa jeho názoru možno postaviť na úroveň dohody o vine a treste s prokurátorom a tiež na okolnosť očakávanej premeny trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom, ktorý mu bol uložený v inej trestnej veci. Vzhľadom na tieto okolnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste odňatia slobody, o spôsobe jeho výkonu a aby mu uložil miernejší trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia s poukazom na to, že u neho nejde o tak narušeného páchatel'a, aby bolo potrebné vplývať na jeho prevýchovu výkonom trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne navrhol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť...

Krajský súd na podklade podaných odvolaní, ktoré mu spolu so spisom boli predložené dňa 5. augusta 2013, na verejnom zasadnutí postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len napadnutých výrokov rozsudku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu u obžalovaného..., ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že dôvodné je len odvolanie prokurátorky podané v neprospech obžalovaného a naproti tomu odvolanie obžalovaného... nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že okresný súd pri ukladaní trestu odňatia slobody obžalovanému..., pri určení jeho výmery a spôsobu jeho výkonu postupoval v rozpore so zákonom. Obžalovanému totiž mimoriadne znížil trest odňatia slobody s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák., hoci na postup predpokladaný v citovanom zákonom ustanovení neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. môže súd páchatelovi znížiť (uložiť) trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že hoci neviaže jeho aplikáciu na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatela, už z názvu ustanovenia § 39 Tr. zák. a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatel'ov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatel'ov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatela neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatela preto Trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia. V posudzovanej veci však okresný súd takto nepostupoval, keďže vo vzťahu k obžalovanému... neuviedol žiadnu bežne sa nevyskytujúcu (výnimočnú) okolnosť prípadu (resp. viacero takých okolností) alebo také (mimoriadne) pomery páchatela, ktoré by vyznievali v jeho prospech a ktoré by mali význam pre mimoriadne zníženie trestu. V tomto smere sa okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku obmedzil na všeobecné konštatovania zdôrazňujúce priznanie obžalovaného, ktoré bez existencie iných okolností prípadu, malo byť kľúčovou

skutočnosťou, pre ktorú považoval použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom za neprimerane prísne. Pritom mimoriadne zníženie trestu oprel aj o okolnosti, ktoré sú v neprospech obžalovaného a navyše za okolností, ktoré odôvodnili u neho použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 172 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. (spáchanie činu vo väčšom rozsahu) a ktoré nielen zvyrazňujú nesprávnosť jeho postupu pri aplikácii § 39 ods. 1 Tr. zák., ale takýto postup pre vyššiu závažnosť spáchaného trestného činu vyplývajúcu práve z hľadiska hodnotenia povahy a charakteru týchto okolností v posudzovanej veci aj vylučujú. Pritom recidíva obžalovaného..., ktorý bol už právoplatne odsúdený v inej trestnej veci a teraz posudzovaný obzvlášť závažný zločin spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, vyznievala nielen v jeho neprospech, ale bola zároveň priťažujúcou okolnosťou, na ktorú mal okresný súd prihliadať v zmysle § 37 písm. m/ Tr. zák. a ktorá pri existencii len jednej poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. 1 Tr. zák. odôvodňovala prelo postup podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. a nie aj podľa § 38 ods. 3 Tr. zák.

Pokiaľ ide o pomery páchatel'a, ktoré by boli tak pozoruhodné, že by boli dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., tieto u obžalovaného nie sú dané. Za pomery páchatel'a (v podstate za pomery osobitného zreteľ'a) treba považovať rodinné a osobné pomery, ktoré sú v stave u každého páchatel'a pri uložení trestu vyvolať osobitne citel'ný dopad. V podstate ide o pomery (rodinné, osobné), ktoré existujú nie v čase páchania činu, ale v čase ukladania trestu a za takéto pomery páchatel'a treba považovať predovšetkým narušený zdravotný stav, starostlivosť o početnú rodinu a skutočnú odkázanosť viacerých osôb na príjem zo zárobkovej činnosti páchatel'a. O takúto situáciu však u obžalovaného nejde a preto aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody z hľadiska pomerov páchatel'a neprichádzala do úvahy.

Okolnosťami prípadu z hľadiska použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možností nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu, pričom medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom

hrozby alebo nátlaku, či pod vplyvom ťaživých rodinných pomerov, ktoré si páchatel' nezavinil sám. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., možno teda v niektorých prípadoch považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností, medzi nimi z hľadiska možností nápravy páchatel'a aj jeho priznanie sa k trestnému činu a jeho úprimné oľutovanie, pritom pri nedostatku priťažujúcich okolností a najmä za predpokladu, že nie sú dané okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby a pokiaľ táto bola v konkrétnom prípade aj použitá. Aj Trestný zákon účinný od 1.1.2006 z hľadiska konštantnej rozhodovacej praxe súdov naďalej vychádza zo zásady, že mimoriadne znížiť trest z dôvodov okolností prípadu pod dolnú hranicu prípustnej trestnej sadzby zvýšenej na základe okolnosti, ktorá to podmieňuje, je vylúčené.

V posudzovanej veci u obžalovaného prevažujú v rozhodnej miere okolnosti vyznievajúce v jeho neprospech. Obžalovaný... neoprávnene kúpil a prechovával marihuanu v množstve 1,99 kg zodpovedajúcom minimálne 11.030 obvykle jednorazovým dávkam drogy s celkovou hodnotou najmenej 19.901,30 Eura, z čoho je zrejmé, že táto bola určená na ďalšiu distribúciu, z ktorej mal pritom aj obžalovaný výrazný finančný profit. Toto množstvo a hodnota zaistených dávok drog teda výrazne prevyšuje pojem „spáchanie činu vo väčšom rozsahu“ tvoriaci znak kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 ods. 1, 2 písm. c/ Tr. zák. Obžalovaný navyše vo svojej výpovedi priznal, že nákup omamnej látky vykonával viackrát, avšak ďalšie skutočnosti týkajúce sa osôb, ktoré drogu od neho odoberali, resp. komu ju predával a akým spôsobom sa distribuovala medzi konzumentov, odmietol uviesť. Obžalovaný sa síce priznal k žalovanému skutku, jeho priznanie sa však týkalo len 1,99 kg marihuany, pri prevoze ktorej bol zadržaný políciou, ale k objasneniu, resp. k rozkrytiu celej distribučnej siete neprispel. Obžalovaný spáchal trestný čin závažnejším spôsobom konania, teda za okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby a vyjadrujúcej tak z hľadiska hodnotenia jej povahy a charakteru vyššiu závažnosť trestného činu a právoplatným výrokom o vine ho okresný súd uznal za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. (spáchanie činu vo väčšom rozsahu). Samotná okolnosť, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom v rámci vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b/

Tr. por. sa priznal k trestného činu a oľutoval jeho spáchanie, nemohla byť preto dôvodom na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.. Prokurátorka v písomnom odôvodnení odvolania v tomto smere dôvodne poukázala na to, že priznanie obžalovaného k trestnému činu a jeho oľutovanie nepredstavuje žiadnu mimoriadnu okolnosť, ktorá by v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. odôvodňovala zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby. Táto okolnosť sama osebe má len povahu poľahčujúcej okolnosti, na ktorú je potrebné v zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadať pri určovaní druhu trestu a jeho výmery, vrátane korekcií trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 a nasl. Tr. zák. a v prípade absencie konkrétne vymedzených okolností prípadu, resp. mimoriadnych pomerov páchatel'a zákon vylučuje, aby sa obžalovanému postupom podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. mimoriadne znížil trest odňatia slobody len na základe okolnosti, že sa obžalovaný k činu priznal a tento oľutoval. Výhoda zníženia trestu (aj to len v miere obmedzenej ustanovením § 39 ods. 4 Tr. zák.) nie je obžalovanému, ktorý sa k činu priznal, upretá, avšak v takom prípade musia byť zároveň splnené podmienky konania o dohode o vine a treste (§ 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.). V rámci vedenia tohto konania pritom obžalovaný nezískava žiadnu záruku, že mu bude uložený trest vo výmere nižšej, ako je v zákone ustanovená trestná sadzba, pričom vhodnosť konania o vine a treste v konečnom dôsledku posudzuje výhradne prokurátor a nie obvinený. V zmysle ustanovení §§ 231, 232 ods. 1 a nasl. a § 331 a nasl. Tr. por. upravujúcich konanie o dohode o vine a treste môže totiž výhradne prokurátor začať konanie o dohode o vine a treste, iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste a podať návrh súdu na jej schválenie a súd je oprávnený posudzovať až návrh dohody o vine a trestu už uzavretej prokurátorom a obvineným z hľadisk potrebných pre rozhodnutie, či dohodu o vine a treste, neschváli alebo odmietne pre jej neprimeranosť alebo ju nepovažuje za spravodlivú. Nie je však oprávnený nariadiť prokurátorovi začať konanie o dohode o vine a treste, ani nahrádzať nesúhlas prokurátora s konaním o dohode o vine a treste. Nie je preto v súlade so zákonom právny názor obhajoby obžalovaného, ktorý akceptoval aj okresný súd a podľa ktorého u obžalovaného, ktorý sa k činu priznal na hlavnom pojednávaní v rámci vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a ktorý inak nespĺňa podmienky na postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. a ani podľa § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák., môže súd mimoriadne znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby postupom podľa § 39 ods.

1 Tr. zák. aj v prípade, ak k dohodovaciemu konaniu nedôjde (napr. len z dôvodu na strane prokuratúry) a pritom možno považovať jeho prístup k spáchanej trestnej činnosti za praktický rovnaký ako postoj obžalovaného v konaní o dohode o vine a treste. Dohoda o vine a treste je vždy výrazom konsenzu medzi obvineným a prokurátorom (v zákonom stanovených prípadoch aj poškodeného alebo inej oprávnenej osoby), ktorý by mal vždy predmetnú trestnú vec posudzovať v zmysle kritérií obsiahnutých v §§ 4 a 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 619/2005 Z. z. (pri zvažovaní vhodnosti konania dohody o vine a treste je povinný okrem priznania a iných podmienok prihliadať nielen na prejavenu ľútosť a pocit viny obvineného a jeho ochotu dobrovoľne prevziať 'zodpovednosť' za svoje konanie, ale aj na ochotu obvineného spolupracovať pri vyšetrovaní iných obvinených osôb) a v prípade ich nesplnenia by prokurátor nemal pristúpiť k uzavretiu dohody o vine a treste, a to bez ohľadu na záujem obvineného dohodnúť sa o vine a treste, Za tejto situácie pri úvahách o aplikácii ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. sa preto nemožno stotožniť s názorom o potrebe uplatňovania rovnakého a teda spravodlivého prístupu voči obvineným, ktorí sa priznali na hlavnom pojednávaní a u ktorých nedošlo k dohodovaciemu konaniu. Presadzovanie tohto prístupu totiž prehliada osobitosti konania o dohode a vine a treste, ktoré nie je možné zamieňať, ani vzájomne nahradzovať s inštitútom mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Obidva postupy sa vyznačujú špecifickými, zo zákona danými podmienkami, od splnenia ktorých sa odvíjajú aj následné rozhodnutia o tom, či sa môže a bude aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. alebo sa pristúpi k realizácii konania o dohode o vine a treste. Na toto konštatovanie nemá pritom vplyv skutočnosť, že trestná sadzba odňatia slobody v kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. je výrazne progresívna, keď dolná hranica trestu odňatia slobody 10 rokov je v základnej skutkovej podstate tohto trestného činu podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. hranicou hornou. Progresivita trestných sadzieb nemá priamy súvis s mimoriadnym znížením trestu alebo s konaním o dohode o vine a treste, ale sa odvíja od závažnosti činu, čo je kategória vlastná každému trestnému činu. Ak sa zvyšuje závažnosť činu, dochádza súčasne k sprísneniu trestnej sankcie obsiahnutej v kvalifikovaných skutkových podstatách konkrétneho trestného činu, pričom táto progresivita plne zodpovedá požiadavkám na vyváženosť viny a trestu.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti neboli u obžalovaného... splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., preto odvolacie námietky prokurátorky odvolací súd považoval za opodstatnené a v celom rozsahu ich akceptoval. Vzhľadom na právny záver o vine mal totiž okresný súd pri správnom postupe ukladať obžalovanému... trest odňatia slobody podľa trestnej sadzby ustanovenej v § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. 1/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. v rozpätí od 10 do 15 rokov, teda s prihliadnutím na rovnaký pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností - jedna poľahčujúca okolnosť (priznal sa k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval) a jedna priťažujúca okolnosť (bol už za trestný čin odsúdený) a pritom bez použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák..

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd na podklade dôvodne podaného odvolania prokurátorky podaného v neprospech obžalovaného zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a pochybenie okresného súdu napravil tak, že uložil obžalovanému... nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením podľa 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Takto stanovený trest podľa odvolacieho súdu zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle § 34 ods. 1, 4 a 5 Tr. zák., konkrétnej vysokej miere závažnosti spáchaného trestného činu vyplývajúcej z jeho povahy a spôsobu spáchania, zisteným poľahčujúcim a priťažujúcim okolnostiam, ako aj pomerom obžalovaného a možnostiam jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou. Na výkon uloženého trestu zaradil obžalovaného... ako páchatel'a obzvlášť závažného zločinu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, pretože už jeho zaradenie do tohto ústavu okresným súdom bolo správne a v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. 7, hľadiska doteraz uvedených dôvodov, na podklade ktorých odvolací súd rozhodol v neprospech obžalovaného, je zrejmé, že odvolacie námietky obžalovaného... nepovažoval za opodstatnené, nezistil dôvody na zmenu napadnutého rozsudku vo výrokoch o treste a o spôsobe jeho výkonu v prospech obžalovaného na podklade ním podaného odvolania a preto odvolanie obžalovaného... ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.»

21. Ústavný súd považuje v prvom rade za podstatné uviesť, že podľa už spomenutej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Ústavný súd teda pripomína už spomenutý obmedzený rozsah jeho právomoci preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov, Trestný poriadok a Trestný zákon nevynímajúc, viedli k rozhodnutiu vo veci samej. K tomu dodáva, že nepatrí do jeho právomoci zaoberať sa rozhodnutím o vine a treste (II. ÚS 31/94) ani otázkou právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania a o ktorom sa s konečnou platnosťou koná a rozhoduje pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 18/00). Inými slovami, úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy taktiež vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 19/02).

22. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu vrátane sťažovateľom prezentovaných nosných úvah konštatuje, že tak najvyšší súd, ako súd dovolací, ako aj krajský súd ako súd odvolací konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Tak krajský súd, ako aj najvyšší súd vo svojich napadnutých rozhodnutiach primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektovali na sťažovateľom vznesené odvolacie a dovolacie námietky, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnili svoje úvahy. Ústavný súd nemohol prehliadnúť, že cieľom sťažovateľových aktivít je dosiahnutie preň zhovievavejšieho posúdenia jeho skutku, a to

v podobe uloženia miernejšieho trestnoprávneho postihu, resp. takého postihu, s ktorým sťažovateľ kalkuloval v kontexte jeho postupu podľa 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V nadväznosti na tento sťažovateľom zvolený postup a vychádzajúc z obsahu ním podaného odvolania krajskému súdu neostávalo už nič iné, ako preskúmať „iba“ druh a výšku uloženej trestnoprávnej sankcie, ktorej sprísnenie náležite odôvodnil, resp. podrobne a presvedčivo odôvodnil. Sťažovateľom uvedený zvolený postup ho následne čiastočne diskvalifikoval aj v konaní pred najvyšším súdom, ako aj ústavným súdom, ktorých jednou zo základných podmienok ovládajúcich konanie pred týmito inštanciami je princíp subsidiarity (pozri body 9 až 11, pozn.).

23. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

24. Na podporu svojich záverov ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa

je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

25. Ústavný súd uzatvára, že právne závery krajského a najvyššieho súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi týmito napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nad rámec už uvedeného ústavný súd iba podotýka, že sťažovateľom namietané porušenie čl. 7 ods. 1 a 2 dohovoru neobsahuje vo svojej podstate základné právo alebo slobodu, ale je vyjadrením trestnoprávnej zásady.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, vrátenie veci na ďalšie konanie a iné) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014